

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ «ТЕЛЭНЧЕ ТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«24» сентябрь 2019 ел

Теләнчө Тамак авылы

№ 46/2

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчө Тамак авыл жирлеге территориясен төзекләндерүү кагыйдәләренә үзгәрешләр керту туринда

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары туринда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 2017 елның 13 апрелендәге «Жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эче районнары территорияләрен төзекләндерүү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик тәкъдимнәрне раслау туринда» 711/пр санлы приказы, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчө Тамак авыл жирлеге уставы нигезендә Теләнчө Тамак авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Муниципаль берәмлекнең 2012 елның 27 ноябрендәге 16/23 санлы карары белән расланган Тукай муниципаль районы Теләнчө Тамак авыл жирлеге территориясен төзекләндерүү кагыйдәләренә түбәндәгэ үзгәрешләрне кертергә:

1) Элеге кагыйдәләрнең 1 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«2. Төп төшөнчәләр

Элеге кагыйдәләрдә түбәндәгэ төшөнчәләр кулланыла:

арборицидлар – чүп агач-куак үсемлекләренә каршы кулланыла торган химик матдәләр;

территорияне төзекләндерүү – муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерүү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаralар комплексын тормышка ашыру буенча, гражданнарның яшәү шартларын тәэммин итүгә һәм уңайлылыгына, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын яхшыртуга, торак пунктлар территорияләрен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, якын-тирә территорияләрне қарап тотуга юнәлдерелгән эшчәнлек.»;

Сосновский балтырганы – чатырлылар гайләлегенә кергән эре үлән үсемлеке. Үсемлек тән тиресен пешереп, озак төзәлми торган яралар ясый;

ташландык транспорт чарасы – милекче тарафыннан алты айга һәм аннан да күбрәк срокка калдырылган, башка затларның аңа керү мөмкинлеге (ишекләр,

кузовның пыяла, башка элементлары булмау, ишекләре ачык булу, ишекләрне билгеләү мөмкинлеге булмау аркасында h.б.) чикләнмәгән, шулай ук аны билгеләнеше буенча куллану мөмкин булмаган (көпчәкләре тишек булу, тәгәрмәчләре яки башка конструктив детальләре булмау h.б.) hәм транспорт чарапарын саклау өчен билгеләнмәгән (транспорт чарапарын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш) гомуми файдаланудагы урыннарда (йорт яны территорияләрендә) яки озак вакыт (алты ай hәм аннан күбрәк) транспорт чарапарын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннарда (парковка, парковка урыннарында, түләүле автостоянкаларда, гаражлардан яки техниканы саклау өчен билгеләнгән башка биналардан тыш) торган hәм машиналар, жәяүлеләр йөрешенә, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспортның йөрешенә, чүп жыю машиналарының подъездлар, чүп контейнерлары янына керүенә киртә булып торган hәм (яки) авыл жирлеге (шәһәр округы) территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен бозып урнаштырылган транспорт чарасы. Ташландык транспорт чарасы, машиналар, жәяүлеләр йөрешенә, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспортның йөрешенә, чүп жыю машиналарының подъездлар, чүп контейнерлары янына керүенә комачауламау, шулай ук потенциаль терроризм куркынычын бетерү максатында билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш;

төзекләндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы – муниципаль берәмlek территориясендә куркынычсыз, уңайлы hәм жәлеп итүчән мөхит булдыру өчен төзекләндерү элементларының минималь ярашуы;

Төзекләндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы жирле нормалар hәм территорияне төзекләндерү кагыйдәләре составында жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

территорияне төзекләндерү объектлары – төзекләндерү буенча эшчәнлек алыш барыла торган муниципаль берәмlek территорияләре: мәйданчыклар, ишегаллары, кварталлар, функциональ-планлаштыру районнары, административ округлар hәм шәһәр округлары районнары территорияләре, шулай ук бердәм шәһәр төзелеше регламенты (саклау зоналары) яки визуаль-пространство аша кабул итү принципибы (төзелеш белән мәйдан, якын-тирә территория hәм төзелеш белән урам) буенча бүленә торган территорияләр, муниципаль берәмлекнәң башка территорияләре;

территорияләрне төзекләндерүне нормалаштыру объектлары – территорияне төзекләндерү буенча нормаларда hәм кагыйдәләрдә түбәндәгеләр билгеләнә торган муниципаль берәмlek территорияләре: төзекләндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы, аларны әлеге территориядә урнаштыру нормалары hәм кагыйдәләре. Түбәндәгеләр мондый территорияләргә керергә мөмкин: төрле функциональ билгеләнештәге мәйданчыклар, жәяүлеләр коммуникацияләре, юллар, жәмәгать киңлекләре, жәмәгать, торак төзелеше урыннары hәм зоналары, производство төзелешенең санитар-сак зоналары, рекреация объектлары, торак пунктның урам-юл чөлтәре, инженерлык коммуникацияләренең техник (саклау-эксплуатация) зоналары;

территорияләрне жыештыру – житештерү hәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны жыю, махсус билгеләнгән урыннарга чыгару белән бәйле

эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэммин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар;

яшелләндерү – үсемлекләр компонентларыннан актив файдаланып, муниципаль берәмлек мохитен формалаштыруны тәэммин итүче территорияне төзекләндерү һәм ландшафтлы оештыру, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә элегрәк барлыкка килгән яки башта булган табигый тирәлекне саклау элементы;

туплаучы бункер – күләме 2,0 куб метрдан артык, эре габаритлы калдыклар жыю өчен стандарт савыт;

каты коммуналь калдыклар – физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килгән калдыклар, шулай ук физик затлар тарафыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяжларын канәгатьләндерү максатында торак биналарда файдалану процессында үз куллану үзенчәлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеге процессында барлыкка килә торган һәм физик затлар куллану процессында торак биналарда барлыкка килүче калдыкларның составына охшаш калдыклар керә;

сыеек көнкүреш калдыклары – халыкның тормыш эшчәнлеге нәтиҗәсендә барлыкка килүче калдыклар (азык әзерләү, торак биналарны жыештыру, үзәкләштерелмәгән канализациянең фекаль калдыклары h.б.);

каты коммуналь калдыкларны чыгару – каты коммуналь калдыкларны жыелган урыннарыннан каты коммуналь калдыкларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсыландыру, күму өчен файдаланыла торган объектларга кадәр ташу;

сыеек көнкүреш калдыкларын чыгару – үзәкләштерелмәгән канализация объектларыннан лицензияләнгән чистарту объектына (чистарту корылмаларына) сыеек көнкүреш калдыкларын махсус транспорт белән төяү һәм китерү;

гербициллар – үсемлекләрне юк итү өчен кулланыла торган химик матдәләр;

каты коммуналь калдыкларны, сиеек көнкүреш калдыкларын чыгару графигы – каты һәм сиеек көнкүреш калдыкларын чыгаруга килешүнен урыны (адресы), калдыкларның күләме һәм чыгару вакыты күрсәтелгән состав өлеше;

йорт биләмәсе – аның янәшәсендәге жир кишәрлеге белән шәхси торак йорт;

яшел утыртмалар – аерым территориядә урнашкан агач, куак һәм үлән үсемлекләре жыелмасы;

жир эшләре – шәһәр территориясенең камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып яки юллар һәм тротуарларның камилләштерелгән өслекләрен урнаштырып (жәеп) грунтны алу, урнаштыру белән бәйле эшләр;

зур габаритлы калдыклар – күләме аларны контейнерларга урнаштырырга мөмкинлек бирми торган каты коммуналь калдыклар (мебель, көнкүреш техникасы, торак биналарны агымдагы ремонтлаудан калдыклар h. б.);

контейнер – эре габаритлы калдыклардан тыш, каты коммуналь калдыкларны туплау өчен билгеләнгән чүп-чар жыю савыты;

кече архитектура формалары – жирлек дизайны объектлары (чүп савытлары, эскәмияләр, декоратив коймалар, яктырткычлар, декоратив диварлар, фонтаннар, беседкалар, чәчәкләр өчен вазалар, монументаль-декоратив

композицияләр, декоратив скульпуралар, балалар, спорт мәйданчыклары, ял мәйданчыклары жинаzlары h.b.);

вак ишегалды корылмалары – жир кишәрлекендә төзелә торган вакытлы корылмалар (базлар, күгәрчен кетәкләре, сарайлар h. b.);

күпфатирлы торак йорт – торак йорт янындагы жир кишәрлекенә яки мондый йортта гомуми файдаланудагы биналарга мөстәкыйль чыгу урыны булган, ике hәм аннан күбрәк фатир жыелмасы. Күпфатирлы йортта торак законнары нигезендә биналар милекчеләренең гомуми мөлкәте элементлары бар;

чүп-чар өеме – контейнер мәйданчығында яки теләсә кайсы башка территориядә үз белдеге белән ташлау нәтижәсендә барлыкка килгән каты hәм зур габаритлы көнкүреш калдыкларының 1 куб. метрдан артмаган күләмдә жыелуы;

рөхсәтсез чүп-чар ташлау урыны – каты hәм зур габаритлы көнкүреш калдыкларын, житештерү калдыкларын, юридик hәм физик затлар эшчәнлеге процессында барлыкка килгән башка чүп-чарны үз белдеге белән (рөхсәтсез) 50 кв. метрдан артык мәйданда hәм 30 куб. метрдан артык күләмдә ташлау (урнаштыру) яки жыю;

житештерү hәм куллану калдыклары (алга таба – калдыклар) – житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәту процессында яки куллану процессында барлыкка килгән, 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ санлы «Житештерү hәм куллану калдыклары турында» Федераль закон нигезендә бетерелергә тиешле матдәләр яки предметлар;

авыл хужалыгы калдыклары – авыл хужалыгы культураларын үстергәндә hәм авыл хужалыгы терлекләрен тотканда шәхси хужалык алыш бару процессында барлыкка килә торган калдыклар (тирес, салам, чабылган үлән, чүп үләннәре, сабак h.b.);

территорияләрне яшелләндерү – табигый үсемлекләр, ясалма төзелгән бакча-парк комплекслары hәм объектлары, бульварлар, скверлар, газоннар, чәчәклекләр урнаштырылган жәмәгать урыннары, торак, ижтимагый, эшлекле, коммуналь, житештерү өчен билгеләнешендәгә аз төзелгән территория.

чүп-чар өеме чыганагы – үз белдеге белән ташлау нәтижәсендә 50 кв. метрдан артык мәйданда hәм 30 куб. метрдан артык күләмдә каты hәм зур габаритлы көнкүреш калдыклары жыелмасы;

төзелеш объекты паспорты – объект исеме, төзүченең (заказчының), эшләрне башкаручының (подрядчи, генподрядчи) исеме, объект буенча эшләр башкаручының фамилиясе, вазыйфасы hәм телефон номерлары, эшләрне башлау hәм тәмамлау сроклары, объект схемасы күрсәтелгән мәгълүмат тактасы;

жир асты инженерлык коммуникацияләре – төрле билгеләнештәге торбауткәргечләр hәм кабельләр (сууткәргеч, канализация, жылылык, элемтә h. b.);

су басу – елгаларда, сусаклагычларда су арту белән бәйле рәвештә грунт сулары күтәрелү, атмосфера явым-төшемнәре төшү, кар эрү, юлларга, тротуарларга асфальт-бетонны сыйфатсыз жәю, инженерлык системаларыннан hәм коммуникацияләреннән су китү яки агу, су кабул итү жайлланмалары hәм өслек сууткәргеч корылмалары төзек булмау яисә хезмәт күрсәту кагыйдәләрен бозу нәтижәсендә, юл участогын, транспорт тоннелльәрен, территория өлешен

жәяүлеләр, автотранспорт, шәһәр пассажир транспорты хәрәкәтенә тоткарлық тудыручи су басу.

Мәйданы 2 кв. метрдан артык булган, 3 сантиметрдан артык тиранлектә су белән тулган территория су басылган дип санала;

каты көнкүреш калдыклары полигоннары – халыкның санитар-эпидемиологик куркынычсызлығын гарантияли торган каты көнкүреш калдыкларын изоляцияләү һәм заарарсызландыру өчен билгеләнгән махсус корылмалар;

муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләре – муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру буенча, гражданнарның яшәү шартларын тәэмин итүгә һәм уңайлылығына, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын яхшыртуга, торак пунктлар территорияләрен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, якын-тирә территорияләрне карап тотуга юнәлдерелгән эшчәнлек;

йорт яны территориясе – яшелләндерү элементлары, жәяүлеләрнең керү юллары, йортка керү юллары, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыклар (балалар, спорт, ял өчен, контейнерлар өчен, этләрне урамда йөрту өчен) һәм йортны эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектларны үз әченә алган күпфатирлы торак бина янындагы жир кишәрлеге;

янәшә территория – бина, корылма, койма, төзелеш мәйданчыгының, сәүдә, реклама объектларының һәм юридик яки физик затларның милегендә, биләвендә, файдалануында булган башка объектларның чикләренә турыдан-туры totashып китүче территория;

каты көнкүреш калдыклары жыю – эшчеләр тарафыннан чүп-чар камераларын комплекслы жыештыру, контейнерларны тутыру һәм контейнер мәйданчыкларын чистарту белән бәйле чаралар комплексы;

кар ташлау урыны – кар өю өчен махсус урын;

территорияләрне карап тоту – биналар, төзелмәләр һәм корылмалар фасадларын, кече архитектура формаларын, койма һәм киртәләрне, төзелеш мәйданчыкларын, яшел утыртмаларны, жир асты инженерлык коммуникацияләрен һәм аларның конструктив элементларын, жир кишәрлекендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларын вакытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйле чаралар комплексы;

гомуми файдаланудагы юлларны карап тоту – юлның, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзекләндерү элементларының транспорт-эксплуатация торышы тәэмин ителгән эшләр комплексы;

калдыкларны сортларга аеру – житештерү һәм куллану калдыкларын сыйфат яғыннан аерыла торган билгеле бер критерийлар нигезендә бүлү һәм (яки) катнаштыру;

транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус урыннар – закон нигезендә оештырылган автомобиль кую урыннары, гаражлар, ремонт осталанәләре һәм техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән башка биналар; Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Юл хәрәкәте қагыйдәләре турында» 1993 елның 23 октябрендәге 1090 нчы карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте

кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыннары);

каты көнкүреш калдыкларын чыгару графигын өзү – каты көнкүреш калдыкларын чыгаруның маршрут, сәгать буенча графигын 2 сәгаттән артыкка бозу;

төзелеш калдыклары – төзелеш, капиталь ремонт, ремонт, объектларны (торак биналар, биналар, корылмалар) төзекләндерү, реконструкцияләү процессында барлыкка килә торган калдыклар (такталар, кирпич, бетон, буяу, пыяла h. б.);

беркетелгән территорияләрне жыештыру – ачык грунт территорияләрен һәм территорияләрне каткан пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан, газоннарны чүптән дайми чистартуга, шулай ук моның өчен маxсус билгеләнгән урынга житештерү һәм куллану калдыкларын, яфракларны, башка чүп-чарны, карны, бозны жыю һәм чыгару белән бәйле чаралар комплексы, халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэммин итүгә юнәлтелгән башка чаралар;

территорияне төзекләндерү элементлары – төзекләндерүненең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайламалар, үсемлек компонентлары, жиһазлар һәм бизәлешләрнен төрле төрләре, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар, тышкы реклама һәм мәгълүмат.»;

2) 7.3 пунктына түбәндәге эчтәлектәге абзацны өстәргә:

«- чүп үләнен вакыт-вакыт чаптырырга, чүп үләнен һәм куак үсемлекләрен, барыннан да элек гражданнарның гомере һәм сәламәтлеге өчен куркыныч тудыручи үсемлекне – Сосновский балтырганын юк итәргә.

Сосновский балтырганын һәм гражданнарның тормышы һәм сәламәтлеге өчен куркыныч тудыручи башка үсемлекләрне бетерү чаралары чәчәк бөреләре барлыкка килгәнче һәм чәчәк ата башлаганчы үткәрелергә тиеш.

Сосновский балтырганын бетерү буенча чаралар түбәндәге ысууллар белән үткәрелә: химик – үсү учакларына гербицидлар һәм (яки) арборицидлар сиптерү, механик – коры үсемлекләрне чабу, жыю, тамыр системасын казып алу, агртехник – туфрак эшкәртү, күпьеңлек үләннәр чәчү.»;

3) 9.11 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:

«9.11. Яшел утыртмаларны саклау, гамәлдәге кагыйдәләр нигезендә дөрес һәм үз вакытында карау, шулай ук чүп үләне һәм куак үсемлекләрен, барыннан да элек гражданнарның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыручи үсемлекләрне, шул исәптән Сосновский балтырганын юк итү өчен аларның булган территорияләрдә предприятиеләр, оешмалар, гражданнар жаваплы.».

2. Элеге каарны авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында урнаштырып, халыкка иғълан итәргә.

3. Элеге каарны Тукай муниципаль районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга.

4. Элеге каарар үтәлешен контролъдә тотуны законлылык һәм хокук тәртибе буенча дайми комиссиягә йөкләргә.

Муниципаль берәмлек башлыты

Совет Рәисе

Р.Ш. Низметдинов